

Emelt szintű érettségire felkészítés programja **magyar nyelv** **2020/21**

Tanár: **Ludván Lilla**

Óraszám: heti 1 óra

Témakörök és tartalmak a 11. és 12. évfolyamon

1. A nyelvi szintek grammatikája

- A hangok egymásra hatása a beszédben
- A beszédhangok és jelentésmegkülönböztető szerepü
- A morféma típusai és kapcsolódási lehetőségei
- A szófajok
- A szófajváltás jelensége, a többszófajúság
- A szintagma mint nyelvi egység
- A mondat
- A központozás szerepe a szöveg értelmezésében

2. A szöveg szerkezete és szintaktikai szintje és a szöveg jelentése

- A kontextuális jelentés
- A szövegfonetikai eszközök
- A szöveg felépítése, egységei, a szövegkohéziós elemek
- A szövegösszetartó erő: jelentésbeli és grammatikai kapcsolóelemek
- Az intertextualitás jelensége, típusai

3. Szövegtípusok

- A beszéd és az írás összehasonlítása
- Gyakorlati szövegtípusok nyelvi jellemzői
- Monologikus és dialogikus szövegtípusok nyelvi különbségei

4. Nyelvváltozatok – nyelv és társadalom

- A sztenderd és a szaknyelv
- A két és többnyelvűség egyéni és társadalmi jelensége
- A magyar nyelv területi nyelvváltozatai és a norma
- A társadalmi nyelvváltozatok főbb különbségei
- Az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra és a nyelvi érintkezésre
- Nyelvi tiszteletadás, nyelvi udvariasság korunk nyelvhasználatában

5. Retorikai ismeretek

- Az érvelés fajtái és módszerei
- A retorika jelentősége, társadalmi szinterei
- A retorika mint a meggyőzés művelete a gondolatközlésben
- Érvelés, megvitatás, vita
- A kulturált vitatkozás kritériumai
- A jelenkori szónoki beszéd retorikai eszközei és esztétikai hatása